

Que se vayan todos!

Pred dobrim letom je bila v Argentini velika ljudska vstaja, ki je pomedla z neoliberalno politično elito, ki je deželo z navodili Mednarodnega monetarnega sklada, velefinančnimi roparji in njihovimi ideali proste trgovine pahnila v gospodarski zlom. V nekaj dneh se je zamenjalo pet predsednikov in uporne množice so vzklikale: "Que se vayan todos!" "Naj gredo vsi" ("v p. m.", bi dodali v naših krajih)! Ljudje so spoznali, da se ne morejo zaneesti na politične stranke in njihove birokracije, da so te le nacionalni dodatek globalnemu roparskemu sistemu in nič boljše od preteklih populistov in krvoločnih diktatorjev. Naj gredo vsi! Ljudje so se organizirali v svojih okoljih, v urbanih soseskah, v zasedenih obratih in odmaknjenih vaseh. Iz ljudskega gibanja ni izrasla nikakršna avantgarda, ki bi obljubljala rajski dramatični razplet v odmaknjeni prihodnosti. Zorele so mnogoterosti (multitude) onkraj politične reprezentacije, njihov cilj je bil v sami izkušnji politične komunikacije, v izražanju življenja, ki je prestrašil oblastnike ne le v Argentini in pripravil institucije k temu, da so spoznale, da morajo služiti ljudem in ne kapitalu. "Vladajte ubogljivo!", pravijo staroselci, ki na kontinentu dvigajo glas proti petstoletni tiraniji. In pri nas? Le malokoga zanima, kaj se je dogajalo v deželi, ki je pol stoletja dajala zatočišče slovenskim beguncem z leve in desne. Medijska trobila so ponujala stereotipe velikih novinarskih korporacij, ki propagirajo taisti neoliberalni sistem, ki je uničil Argentino in uničuje cel svet. Poročila so govorila o vandalih in množicah, ki so plenile trgovine. Jim res ne pade na pamet, da imajo ljudje ne le pravico, temveč tudi nujno jesti? Tam, kjer je ljudska iniciativa vzpostavila politični komunikativni prostor, ki je marginaliziral strankarske elite, vladajoča novinarska trobila vidijo le kaos.

Podobno se je godilo v zadnjem mesecu. V Boliviji smo bili priče ljudske vstaje, pravzaprav revolucije, če pometemo z boljševiškimi merili in kot revolucijo razumemo, kar se je dogajalo v Mehiki na začetku prejšnjega stoletja in na njenem Jugovzhodu danes. Pred leti so vladajoče roparske elite privatizirale vodo, ki je

postala revnim nedostopna dobrina in povečala smrtnost med njimi, zlasti med otroci. In letos so se lopovi v kravatah odločili razprodati zemeljski plin korporacijam, ki svoje lovke stegujejo iz ZDA, ki je taista sila, ki v Western Hemisphere Institutu trenira časnike latinoameriških soldatesk in njihove eskadroni smrti. Petnajst najbolj krvoločnih diktatorjev (tudi Pinochet!) so bili deležni usposabljanja v ubijanju in mučenju v deželi svobode in demokracije. Tudi Gvatemalski uniformirani morilci in diktatorji, ki so v prejšnjem desetletju pobili nekaj stotisoč indijanskih kmetov. Bolivijo in njeno politiko razprodaje naravnih virov in izžemanja ljudi je izdatno podpirala vlada ZDA. CIA je financirala bolivijsko policijo, ki je morila oporečnike, sindikaliste in Indijance. Potem je ljudem prekipelo: upornim staroselskim skupnostim so se pridružili z dinamitom in nekaj starimi puškami oboroženi rudarji, intelektualci, kulturniki in študentje, ki so v mestih postavljali barikade. Iz višavja se je spustilo ljudstvo in blokiralo La Paz. Vojska je pobila na desetine protestnikov, dokler se niso začeli upirati tudi vojaki. In tudi te so potem streljali. Vse zaman, povesod je odmevalo: "Que se vayan todos!" Vlada ZDA je v angleščini sporočila Bolivijcem: "Združene države ne bodo tolerirale, da se odstavi legitimna vlada Gonzala Sáncheza de Lozada". A predsednik El Goni je moral oditi v razkošni azil v Miami, ki so mu ga podarili njegovi zavezniki.

Leta 1780 je v sosednjem Peruju vodil inkovsko vstajo proti Špancem Tupaj Amaru. Ti so ga civilizirano razčetrili s konji. Le leto zatem sta v današnji Boliviji sprožila vstajo med staroselci Tupaj Katari in Bartolina Sisa. Tudi tu so Španci potrdili svojo božansko oblast s konjsko močjo, ki trga ude. Leta 1952 so bolivijski rudarji oboroženi z dinamitom vrgli prevarantsko oblast. Današnja revolucija ima globoke zgodovinske korenine in stoletne uporne izkušnje obubožanih in ponižanih.

In naši mediji? Spet govorijo o nemirih, nasilnih demonstrantih ali pa nasilju kar tako, prikazujejo srce parajoče razbite izlozbe ali goreče avtomobile. Nikoli ne pokažejo otrok, ki so umrli zaradi ozdravljivih bolezni. Po možnosti zato, ker so pili onesnaženo vodo, ker stane tista v plastenkah skoraj toliko, kot rjava sladka mehurčkasta pijača, ki jo polni taista megakorporacija. In zmedeni novinarji govorijo o tem, kako je moral ubogi El Goni oditi in nekaj trobežlajo o opozicijskih strankah. A tu sploh ne gre za stranke, saj so jih vse poslali v p. m. Gre za množice, ki neposredno izražajo svojo politično voljo in postavijo novo oblast, hkrati pa zažugajo: "Če ne bo vladal ubogljivo, se spet vrnemo!" Stranke imajo pomen le tam, kjer mnogoterosti nimajo politične volje in so le državljanski dodatek volilnim ritualom in političnemu marketingu.

Le kaj sem se razpisal o "zakotni" Boliviji? Pred dnevi mi je profesorska kolegica s sosednje fakultete zabrusila, naj nikoli več ne omenim Chiapasa. Uporni staroselci so za levičarje, njihovo socialno državo in zgodovinske načrte nepomembni. A če pomislimo, da je zdaj na čelu Brazilije Luiz Inacio Lula da Silva, komunist, ki se je

učil bolj pri teologiji revolucije kot pri Cheju, da je na čelu Argentine Néstor Kirchner, ki mu je dala mandat ljudska vstaja, da se enako pravkar godi v Boliviji, potem sploh ne rabimo pomisliti še na Venezuelo, da vidimo, kako se je pomemben del zelenega kontinenta, z večjo površino, številnejšim prebivalstvom in bogatejšimi viri kot Evropa, uprl neoliberalizmu. To je bil pred desetimi leti - 1. januarja 1994, ko je EZLN sprožila vstajo v Chiapasu (Se oproščam!) in pozvala k boju proti neoliberalizmu - še nepojmljiv utopizem.

A danes, ko kmetje brez zemlje v Braziliji in v Indiji, kmetje v boju za zdravo hrano v Franciji in Mehiki, skvoterji v Južni Afriki in Evropi, ljudje brez papirjev in "ilegalci" v globalnem Babilonu, delavke v maquialdorah, mirovniki na ulicah, pedri in sorodniki izginulih, izbrisani in staroselci, ekologi in čudaki vseh vrst, sodelujejo, komunicirajo in se učijo drug od drugega, se zdijo vsi poskusi, ki želijo obnoviti nacionalno državo po nekakšni tretji poti, ki je zazrta v zdavnaj padli skandinavski mit, le ritualizirano blebetanje. Levica, ki se organizira v stranke, da bi disciplinirala in civilizirala nova glokalizirana družbenopolitična gibanja, kastrirala lastno življenjsko kreativnost v birokratskih hierarhijah, medijskih razglasih in dolgočasnem čveku, nima nobene perspektive. Naj se organizirajo, a le kot skromni služabniki gibanja. Ne rabimo novih avantgard: "Que se vayan todos!" A njih ne zanimajo brezpravni migranti, izbrisani in trpeči "tam daleč". Tiste, ki delujemo glokalizirano, na tiskovnih konferencah zmerjajo, da nam je le do medijskega odziva. Nad tiste, ki dvignejo glas, levičarski ministri pošiljajo policijo. Denuncirajo aktiviste policijskim ministrom sosednjih držav, ki so pripadniki fašističnih strank! Fantazirajo o socialni državi, o polni zaposlitvi, o privatni lastnini v rokah domače buržoazije. So žrtve mrtvih teoretskih paradigem. Zombiji.

Časopis za kritiko znanosti je to poletje izdal Imperij Michaela Hardta in Antonia Negrija, ključno sodobno delo politične filozofije. Ob desetletnici vstaje v Chiapasu (Se oproščam!) smo izdali Ya basta!, knjigo v angleščino prevedenih del Podpoveljnika Marcosa biser političnega magičnega realizma. Pripravili smo simpozij in delavnice z naslovom Kontraimperij za Evropo mnogoterih svetov. Gremo tvorno oblikovati letošnji Evropski socialni forum v Parizu. Tudi zaradi tistih delavk iz Alpine. A ne mislimo, da jih bo rešila nacionalna ali socialna država ali njihova nacionalsocialna buržoazija. Je rešitev le v tem, da obdržijo tistih nekaj deset tisočakov? Ljudje so tudi pri nas prišli prek roba revščine. A rešitev ni le v vključitvi v reprodukcijo kapitala. V polproletarskem delu za čedno hiško in drag avto. In razvajenega moža ter mulce. Delavski upor bo močnejši, ko ne bo izhajal le iz razrednega in nacionalnega imaginarija, ko ne bo čakal svojih avantgard in hujškaških nacionalpolitikov. Naj se pridružijo gibanju gibanj tako, da tudi sami postanejo politični subjekt, ki v medsebojni komunikaciji poveže vprašanja podrejenosti kapitalu, patriarhatu, potrošništvu, ksenofobiji, birokraciji? Upor

oziroma boj za pravice je treba globalizirati. Delo v Alpini in drugod bomo najbolj zaščitili, če bomo zahtevali pravico do dostojnega življenja tudi vsem ostalim delavcem in delavkam ter njihovim otrokom. Saj so poceni delavna sila zato, ker je življenje poceni, ko ga kupuje smrt (kapital). Zahtevajmo globalno državljanstvo in globalizirane pravice namesto nacionalne, pa čeprav socialne države!

Zadnjič sem se razjezil na prijatelja, ki se je šel turizem v Oaxaci in Chiapasu (Se opravičujem!), četudi se tam vodi umazana vojna proti staroselcem in so jih v zadnjem desetletju pobili kakih dva tisoč. Možakar, ki je sedel zraven, je zabrusil, da imajo tam itak preveč otrok. Ujet v logiko nacional-socialne države ni mogel solidarno povezati nasilno smrt malega Indijanca z možno smrtjo svojega otroka. Empatija, sposobnost vživljanja v drugega, je temelj človečnosti. Neoliberalizem, alias svet svobode in demokracije, na eni strani mori, na drugi pa nas razčloveči. Z orožjem, medijsko indoktrinacijo, šolskim poneumljanjem, potrošniško masturbacijo in strankarsko politiko.